

Wrocław, dnia 22 lipca 2010 r.

*Pan
Grzegorz Kajca
Dyrektor
Wojewódzkiego Ośrodka
Ruchu Drogowego
we Wrocławiu*

P/10/061
LWR-4101-02-02/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, skontrolowała Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego we Wrocławiu zwany dalej „Ośrodkiem”, w zakresie organizowania i przeprowadzania egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierujących pojazdami oraz innych zadań z zakresu komunikacji, transportu, inżynierii i bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także prowadzenia działalności gospodarczej w latach 2009-2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w podpisanym protokole kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność Ośrodka związaną z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego. Przyjętą ocenę ogólną uzasadniają zaprezentowane poniżej ustalenia i oceny cząstkowe.

1. Zarówno sala egzaminacyjna, jak i plac manewrowy Ośrodka, poza jednym wyjątkiem – stanowiska do wjazdu i zjazdu na wzniesienie, gdzie szerokość jezdni była o 20 cm za

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701ze zm.

krótka – spełniały wymogi rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów² (zwane dalej „rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r.”). Niemniej należy zauważyć, iż pomimo znacznego wzrostu wykonywanych zadań (w 1999 roku przeprowadzono 87.198 egzaminów, w 2007 – 101.459, a w 2009 – 125.460) infrastruktura Ośrodka pozostała niezmieniona od momentu jego utworzenia w 1998 r. Wykorzystywane dotychczas poszczególne obiekty Ośrodka były od siebie oddalone i za wyjątkiem sali egzaminacyjnej i placu manewrowego nie spełniały w wystarczającym stopniu swoich funkcji, były przegęszczone i niewystarczająco oznakowane. Przykładowo siedzibą egzaminatorów bez względu na porę roku były kontenery socjalno-biurowe. Jeszcze gorsze warunki miały osoby oczekujące na egzamin praktyczny, którym jako poczekalnia służyła typowa wiata przy bramie wjazdowej na teren Pogotowia Ratunkowego i WORD-u. Obiekty Ośrodka zlokalizowane były ponadto na terenie dzielonym z inną jednostką organizacyjną – Pogotowiem Ratunkowym we Wrocławiu, co nie tylko utrudniało wzajemną działalność poprzez bieżące przecinanie ścieżek komunikacyjnych, ale samo w sobie stwarzało zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dokonany przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w dniu 13 lutego 2008 r. podział terenu między te jednostki nie usunął powyższych problemów, a podpisanie w dniu 2 czerwca 2010 r. przez Ośrodek z wybranym wykonawcą umowy na opracowanie dokumentacji projektowej budowy na tym terenie nowej siedziby WORD-u we Wrocławiu, może w przypadku jej zrealizowania doprowadzić do utrwalenia niekorzystnego zlokalizowania obiektów Ośrodka.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Ośrodek jego podstawowego zadania, tj. przeprowadzanie egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami oraz kierujących pojazdami. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono 49.058 egzaminów teoretycznych i 101.254 egzaminy praktyczne. W zaledwie 155 (0,15%) egzaminach praktycznych uczestniczyli - korzystając z ustawowego uprawnienia - instruktorzy szkolący kandydatów na kierowców. Także znikomy odsetek – 132 osoby (0,26%) stanowili kandydaci zdający egzamin teoretyczny nie w postaci testu, a w formie egzaminu pisemnego bądź ustnego. Ustalono, że przebieg egzaminu praktycznego na prawo jazdy kategorii B był rejestrowany przy wykorzystaniu czterech kamer telewizyjnych i dokumentowany stosownie do postanowień

² Dz.U. Nr 217, poz. 1834 ze zm.

rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r. Pomimo spadku wskaźnika tzw. zdawalności w przypadku egzaminów teoretycznych z 60,6% w 2009 r. do 58,9% w I kwartale 2010 r. i w odniesieniu do egzaminów praktycznych z 28,3% w 2009 r. do 20,8% w I kwartale 2010 r., odnotowano zmniejszenie liczby przerwanych egzaminów praktycznych zarówno ze względu na zachowanie osoby egzaminowanej stanowiące zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego, bądź ewidentne naruszenie przepisów ustawy o ruchu drogowym³. Na podobnym poziomie utrzymywała się także liczba osób wielokrotnie przystępujących do egzaminów zarówno teoretycznych, jak i praktycznych. Osoby, które po raz czwarty nie zdały egzaminu teoretycznego stanowiły w I kwartale 2010 r. - 7,6% ogółu zdających, a w przypadku egzaminu praktycznego - 27,5%.

3. Oceniając pozytywnie organizację pracy i kwalifikacje egzaminatorów Ośrodka zatrudnionych na podstawie zaświadczeń i decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, NIK wnosi uwagi co do kompletności zasobów akt osobowych tych pracowników. Brakowało aktualnych zaświadczeń o niekaralności za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w ruchu drogowym oraz danych dotyczących: daty uzyskania uprawnienia do kierowania pojazdami, daty ukończenia kursu kwalifikacyjnego na egzaminatora, daty uzyskania pozytywnej opinii i zdania egzaminu oraz oświadczeń egzaminatorów odnośnie dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

4. Najwyższa Izba Kontroli nie podziela stanowiska Ośrodka i negatywnie ocenia procedurę tzw. wycofywania przez egzaminowanych, po zapoznaniu się z dokumentacją egzaminacyjną (w szczególności z zarejestrowanymi nagraniami filmowymi z przebiegu egzaminu), skarg składanych w związku z negatywnym zakończeniem egzaminu na prawo jazdy. Procedury tej nie określają zarówno przepisy KPA⁴ jak i rozporządzenia RM z dnia 8 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji, przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków⁵. Dodać należy, iż skargi (po ich wpisaniu do rejestru skarg Ośrodka) wycofane przez składających stanowiły w 2009 r. – 53,4% wszystkich zarejestrowanych skarg, a w I kwartale 2010 r. – 57,1%.

5. Ośrodek realizował nałożone na niego zadania wynikające z § 30 ust. 7 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r., tj. przekazywał w ustalonych terminach pisemne informacje o uzyskanych przez osoby egzaminowane wynikach egzaminów: Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego w odniesieniu do egzaminatorów będących w jego ewidencji; starostom powiatów w odniesieniu do

³ j.t.Dz.U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

instruktorów i jednostek szkolących kandydatów na kierowców będących w ich ewidencji i rejestrze. Na podkreślenie zasługuje prowadzenie przez Ośrodek internetowego rankingu szkół jazdy oraz doposażenie starostw w programy informatyczne umożliwiające im bieżącą ocenę i weryfikację szkół jazdy i instruktorów działających na ich terenie.

6. Ośrodek prowadził także inne działania z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym m.in. szkolenia: w zakresie kierowania ruchem drogowym, dla kierowców wykonujących transport drogowy, kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, kandydatów na instruktorów i egzaminatorów oraz seminaria dla osób wielokrotnie zdających egzamin praktyczny z wynikiem negatywnym. Szereg zadań związanych z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego organizowano i realizowano przy współpracy z: Kuratorium Oświaty, Komendy Wojewódzkiej Policji, Polskiego Związku Motorowego, Oddziału Żandarmerii Wojskowej, parafii oraz lokalnych samorządów, a polegających m.in. na:

- zorganizowaniu w trakcie wakacji 2009 r. (lipiec, sierpień) półkolonii przez Centrum Agora, Komisariat Policji Wrocław Psie Pole, Parafię pw. Ducha Świętego oraz WRD KWP we Wrocławiu, w trakcie których policjanci przeprowadzili egzaminy na kartę rowerową i konkursy wiedzy o przepisach ruchu drogowego z uczestnictwem ok. 350 dzieci z ufundowanymi przez WORD nagrodami,
- udziale egzaminatorów nadzorujących Ośrodka w emitowanej w programie III telewizji audycji telewizyjnej „Żyj bezpiecznie”, w której zwracali oni uwagę na ważne aspekty bezpieczeństwa na drodze, np. jazdę samochodem na śliskiej nawierzchni, przygotowanie samochodu do jazdy jesienią i zimą, zagrożenia w ruchu pieszych i rowerzystów,
- przeprowadzeniu wspólnie z Urzędem Marszałkowskim konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć”, promującego w szczególności bezpieczeństwo ruchu drogowego i udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej (we Wrocławiu przeprowadzono zarówno etap subregionalny jak i finał dolnośląski tego konkursu).

7. W 2009 r. zysk na działalności gospodarczej Ośrodka wyniósł ogółem 2.478 tys. zł (głównie działalność egzaminacyjna i szkoleniowa, wynajem pomieszczeń i terenów, sprzedaż usług rzeczoznawców, magnetycznych znaków „L”, lusterek zewnętrznych, majątku trwałego). Zysk z działalności został przekazany na zwiększenie funduszu zapasowego jednostki stosownie do postanowienia § 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 października 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków gospodarki finansowej wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego oraz

⁵ Dz.U. Nr 5, poz. 46

szczegółowych warunków ewidencji przychodów i kosztów związanych z działalnością ośrodka⁶. Najwyższa Izba Kontroli wnosi jednak zastrzeżenia co do zasadności i racjonalności ponoszenia kosztów zabezpieczenia i utrzymania posiadanej od 1998 r. przez Ośrodek terenu (placu) przy ul. Kościuszki 127a -129 (centrum Wrocławia), oddalonego od jego siedziby przy ul. Ziębickiej o około 4 km. Plac ten bowiem do dnia zakończenia kontroli nie był wykorzystywany przez Ośrodek, ponoszono natomiast corocznie koszty związane z jego utrzymaniem (oznakowanie terenu, podatek od nieruchomości, wywóz odpadów i inne), które, np. za 2009 r. wyniosły 5.752 zł.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Wystąpienie do Zarządu Województwa Dolnośląskiego o zweryfikowanie uchwały z 2008 r. w sprawie podziału terenu wspólnie zajmowanego przez WORD i Pogotowie Ratunkowe w celu poprawy funkcjonalności istniejących i planowanych obiektów Ośrodka oraz usunięcia zagrożeń komunikacyjnych związanych z działaniem obu jednostek na tym samym terenie.**
- 2. Przestrzeganie zasad przyjmowania, rejestrowania oraz rozpatrywania skarg i wniosków.**
- 3. Zagospodarowanie działki przy ul. Kościuszki w celu uniknięcia niepotrzebnych kosztów związanych z jej utrzymaniem i zabezpieczeniem.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o sposobie ich rozpatrzenia.

⁶ Dz.U. Nr 176, poz. 1443